

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr 23. ANULU XVI.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratul să se face în Sabiu la expediția foiește pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scriitori francati, adresate catre expediția. Pretul prenumeratului pentru Sabiu este pe anul 7. fl. v. a. pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte partii ale Transilvaniei și pen-

Vechia Metropolia română ortodoxă a Transilvaniei și părților Ungariei.

(Urmare.)

III.

(N. P.) F. Alte documente istorice scrise de diverse personaje demne de totă credință.

1. Cartea Patriarchului Chrisantu alui Jerusalimului, numit Sintagmașonu, tiparita întâi în anul 1740 în luna lui Iuliu în Orasul Tergoviste (în România), iată a două ora tiparita cu voi'a Patriarchului Ierusalimului Ayramie în Venetia, în anul 1778, în care la fată 72 unde se vorbesc despre scaunele Mitropolitilor, se dice:

"Archiepiscopul Transilvaniei a de către Ardealul" (se găsește pentru acesta tiparit în Chiriacodromiele românesce acestea: cutăre Archeopiscopul al Belgradului, Vadului, Maramureșului, Silvășului, Făgărașului și a totiei tierii Ardeala) și a altor partide Ungariei Vidicului Chioarului, Selagiului și Crasna), are relațiunea sa catre Mitropolitul Ungrovlachiei, că către unu Patriarch și cu dreptul de Esarchu. Elu are și trei Episcopi supuși lui, pre alu Maremureșului, alu Silviei și alu Vantului".¹⁾

2. O scrisoare a trimisilor său Curatorilor transilvaneni la curtea Sultanului din Constantinopolă Ladislau Giachi și Christofor Pasco din 21 August 1681 catre Constantin Brancovanu, carea sună astfel:

"Illustrisimului Domnului Constantin Brancovanu Plenipotentiariulu Înaltpriu Principe alu tierii românesci Cantacuse nu Sierbanu au cerutu dela noi, ca religiunea loru după obiceiul de mai nainte sa aibă exercitu liberu, și inteleptul Domnului Mitropolitul Sava, care este arestatu foră vina prin Guvernul celu tiranicu alu lui Apafiu, sa se repuna în scaunul seu cu restituirea onorei de mai nainte. Si fiindu ca se cuvine, că cererea drăpta sa se incvintiedie, și a lui Ddieu este, de a domini asupra sufletelor, și nu iarta oménilor, ca sufletele sa le impedece său sa le asuprăsa. Cine va puté tréce hotarele parintilor? Furi'a tiranica turbura religionile, mintea senina pacinica le reîntregesc. Pentru aceea noi subscrissi Curatori ai pacei publice, și ai iubitei patrii Transilvania dâmu de scire tuturor, caroru se cuvine, că déca ne va ajută Ddieu, precum speram, că sa ajungem la scopul dorit, vom lucra, că religiunea ortodoxă, a comunitatea româna sa se restabilește înaintea Principatului în vechia să libertate cu ceremoniele cele obișnuite din vechime, cu exercitiul liberu după legile patriei, și cu toate cele operte în contră vointei loru, și ca ne vom strădui, că Mitropolitul său Vladicul Savă a să aibă autoritatea cea vechia cu deplina restaurare a onorei, și ca îi vomu partini asupra apăsatilor nelegiuiti atâtă in religiune, că și in exercitiul liberu, și in ceremonii. Si spre observarea acestor ne indeloram pe săntă credinția creștină prin acăstă carte intarita cu sigilul nostru celu obișnuitu și cu subscrisarea nostra. Datu in Constantinopolă în 21 August, anul 1681."²⁾

3. Totu acăstă o adeveresc și archimandritul serbescu Raielu, în istoria sa Part. IV. f. 290, carele inca numesce pre Archiereul Savă "Metropolitul".³⁾

¹⁾ Vedi istor. biser. de Lesviadacu.

²⁾ Vedi istor. biser. de Maior, — documente istorice despre starea polit. și istor. et. istor. biser. de Eppulu Siaguna.

³⁾ Vedi totu acolo.

Sabiu, în 21 Martiu (2 Apr. 1868.)

4. Analistul ungurescu Georgiu Präi în carte: specimen Ierarchiae ungariæ Tom. I. unde vorbesc despre Episcopii Muncaciului, pre archiereul român din Belgradu 'lu cunoște de Archiepisco p. u. Totu acolo amintesc și carte lui Simionu Stefanu Archeopiscopului Belgradului, Vadului a Maramureșului și a totu Ardealulu, catre Partenie Episcopulu Muncaciului, pre carele insusi Fan sănătu Episcopu in an. 1651*).

5. Istoricanul Engel în istoria să univers. tom. 3. fată 477, scrie următoarele: Say'a pascu biserică neunita din Ardealu în restimpu de 24 ani, elu primi chrisové de intarire dela Georgiu Rakotzi, Franciscu Redei, Acatin Barcăi, Ivanu Chemeni și Mihailu Apafi. Dela Barcial primi elu scutirea Preoților românesci de toate dijmele, și deosebitu dela Apafi 1663 de dijm'a vinului. Dela Sav'a avemu doue orendueli sinodale, un'a de 12, și cealalta de 10, articuli; intrunul din acești articuli nu numai că se ingadue intrebuintarea lmbel romanesci în locușul celei serbesco la liturgia, ci se și recomanda. In doue renduri arsera monastirea, Biserică și reședința Archeopiscopului prin navalirea turcilor și a tatarilor. Dreptu aceea luă dela Principele Apafi 1668. slobozenia de a călători cu fratele seu celu mai tineru Georgiu la Russ'ia spre a culege lacole ajutore pentru nou'a zidire a acelor.

"Se dice, ce pe vremea lipsirei sale în Russia Superintendintele Reformatilor Michailu Tiuseiu s'ară și silitu a trage la credința să pre ore cari din Protopopii români, și sa fi midilocit unu edictu dela Principele cu oprire catre Archeopiscopulu de a mai santi in viitoru Preoții, și de a trage venituri dela biserici, precum și pentru aceea, că Archeopiscopul ureșe arate anu să atârñe dela densula, și sa-lu silésca a trece la reformatiune. La reintorcerea să, se jeliu despre cele intemplete la Principele Apafi, și acesta detește pe 1675. in 30 Decembrie următorulu Chrisovu s. c. l. **)

G. Ordinea în care se succedă și mai multi dintre Metropolitii Ardeleni în scaunul metropolitului.

Petru Maior în istoria sa bisericescă ne spune, că au existat unu dipticu alu Metropoliei celei vechi a Ardeleni, și Georgiu Sineai marturiscesc a fi donat elu insusi bibliotecei din Pest'a dipticul acel'a, in care se aflau înscrise în rendu cronologicu următorii Metropoliti:

1) Ioann 2) Teoctistu 3) Genadiu 4) Orestu 5) Teofilu 6) Stefanu 7) Gerasimu 8) Orestu 9) Daniilu 10) Sav'a 11) Iosifu 12) Iosafatu 13) Sav'a, 14) Varlaamu, 15) Teofilu, 16) Atanasiu.

Sam. Clainu în istoria rom. scurtata, propune alta serie cronologică, în care dela an. 1348 pâna la an. 1698 numera 30 de Metropoliti, precum urmează: 1) Ioane la a. 1348—1365, 2) Nicofor I. 1366—1376, 3) Teofanu 1376—1391, 4) Nicofor II. 1402, 5) Dionisius 1404—1414, 6) Nicolau I. 1426, 7) Arseniu 1428—1438, 8) Euthimiu 1436—1448, 9) Vasiliu 1458, 10) Nicolau II. 1459—1470, 11) Teodosiu 1470—1478, 12) Ioann II. 1506, 13) Teoctistu 1519, 14) Gerasim 1521—1529, 15) Ioreste I. 1531—1537, 16) Teofilu I. 1538—1553, 17) Stefanu I. 1553—1560, 18) Genadiu I. 1562—1585, 19) Ioann III. 1602, 20) Iosifu I. 1613, 21) Daniilu 1618, 22) Sav'a I. 1618—1625, 23) Genadiu II. 1627—1639, 24) Ioreste II. 1640—1648, 25) Simeonu Stefanu 1648—1656, 26) Iosafatu 1658, 27) Sav'a II. 1660

¹⁾ Vedi Maior et.

²⁾ Vedi istor. biser. de Eppulu Bar. de Slaguna.

tru provinciale din Monachia pe anu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 fl. v. a. 1/2, anu 6 fl. v. a.

Inseratul se platește pentru intea ora cu 7. cr. sirul, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/4 cr. v. a.

—1676, 28) Varlaamu 1680, 29) Iosifu II. Budai 1680—1686, 30) Teofilu II. — 1698 —

In acte și fragmente de T. Cipariu se propune ierasi o alta serie a Metropolitilor, și adeca:

1) Varlaamu I. la an. 1527, 2) Pavelu Tordasi 1569, 3) Genadiu I. 1580, 4) Ioann de Prislop 1595, 5) Teoctistu 1605—9, 6) Dositeiu 1627, 7) Genadiu II. (Georgiu Bradu) 1628—1640, 8) Ilie Orestu (Iorestu) 1641—3, 9) Simeonu Stefanu (St. Simonovicu) 1643—1651 10) Daniilu 1651—1657, 11) Sav'a I. Brancovicu et Corenicu, 1656—1680, 12) Iosifu Budai 1680—1682. 13) Iosafatu in dipticu Iosafatu 1682, 14) Sav'a II Veste meanulu, — 1687, 15) Varlaamu II. 1687—1690, 16) Teofilu (Tom'a Sereni din Teusiu) 1692—1697, 17) Atanasiu I. alesu 1698.

In Adaosulu la Promemoria despre dreptula istoricu alu autonomiei bisericesci etc. de Eppulu Andrei Siaguna din an. 1850 ni se infatisizează următorii 14) Metropoliti ai Ardeleni în rendu cronologicu:

1) Ioaniciu la a. 1479, 2) Stefanu I. 1557, 3) Ioann 1599, 4) Genadiu 1627, 5) Ilie 1637, 6) Stefanu II. 1643, 7) Daniilu 1651, 8) Sav'a III. 1656, 9) Iosifu 1680, 10) Iosafatu 1682, 11) Sav'a IV. 1684, 12) Varlaamu 1687, 13) Teofilu 1693, 14) Atanasiu 1698.

Evenimente politice.

Sabiu 20 Martiu.

O scrisoare telegrafica dela Pest'a ne spune ea în sedintia de alătă ieri, presedintele ministerului Andrei Drassy a asternut unu proiectu privitoru la biserica ortodoxă orientala. Pentru noi acesta nu e o scrisoare din cele de toate dilele, ci déca cestinea va fi propusa și deslegata, incătu sa nu va teme organismulu bisericescu, dupa cum l'au intocmitu urdiorii bisericel, apoi scirea amintita e prevestitorul unei bucurii generale a tuturor românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania. Sa sperămu nu ne inselăm in asceptările noastre.

In Viena se respandise scrisoare despre o criza ministeriala. Cris'a acestă voievu unele diuarie a o aduce in legatura cu vetamarea concordatului. Scrisoare despre crisa sa asiediatu; legea despre casatoria civila inse inca nu e sanctiunata și se dice ca spre a fi desbatutu objectulu acăstă sura chiamati din ministri translaitani la Bud'a unde se afla Imperatulu. "Wanderer" mai adauge ca archeepiscopul Haynald, totu in cestinea atingătoare de concordat, au călătorit la Rom'a.

Abia a sositu principale Napoleonu a casa si acum iéra e vorba ca are sa plece in calrauva. Nu e decisu déca se mai sustine ca are sa calăresca la Vien'a, Pest'a, Bucuresci Constantinopolea său va pleca in alta parte. Dara acum intielegem dintr'odata despre mai multe călătorii de principi si domnitori, cari déca se voru adeveri aru insemnă totudeodata si pacea europeana. Asia se dice ca Imperatulu Napoleonu sa se intalneaca cu regele Guillermo la Ems, principale de corona prusiana sa calăresca la Florentia, regele Daniei sa calăresca in Anglia, Imperatés'a Austriei dupa nascere sa calăresca la Parisu.

Pre candu in Apusulu Europei se facu pregătiri de călătorii, in orientu, pre lângă toate deminiturile, din candu in candu apare căte unu semnu vulcanic, carele amenintia sa erupă. Asia inca dela 15 Martiu se scrie la "Allg. Ztg." din Bulgaria, ca o prochiamatiune a comitetului centralu lucra cu efectu aprindetoriu. "La arme bulgarilor" se dice acolo — "sia pusca, sia cutită, ori secure si sculati ve! Nici unu omu cu minte nu mai crede in voia sultanului, de a imbunatati sortea no-

stra. Precum suntu pasiele, ajamii și Kaimakamii, asi suntu și ómenii regimului centralu. Credeti dora, ca ne va veni ajutoriu dela Anglia? Anglia se véda mai intâi de sòrtea Iiritorii și Indilorii sei. Nu ve puneti sperantia in Napoleonu III, carele au parasit principiul naționalitătilor, — documentu e batai'a dela Mentan'a. Austri'a nici nu pote fi luata in consideratiune. Cautati ajutoriu numai in voi insi-ve si in frati' vostri. Dati mân'a eu Bosnianii, Tesalii si Epirotii, si sculati-ve dintr'odata toti pen-tru castigarea libertătiei. Or'a invierei nostre na- tionale a sositu — si-li barbati, bateti-va că eroii si déca cadeti in lupta glorioasa, voru fi celu putin copiii vostri liberi. Sculati-ve Bulgari, la arme fra-tilorii, devisa nostra se fia libertate seu mórtie". Resultatulu acestei provocari se fia, ca partea nor- dica nu mai yrea sa platésca contributiunea. Pasi'a dela Sofia a tramsu unu despartimentu de trupe intr'acolo, carele s'a intorsu si a făcutu cunoscutu, ca acolo trebuie tramise regimete. In urm'a unui telegramu la Constantinopole in intielesulu acest'a inca nu a sositu nici unu respunsu. Se dice, ca guvernul turcescu cându nu scie ce sa se faca, la asemene telegrame nu da nici unu respunsu.

"Gazet'a Germaniei de Nordu," organu ofici- osu, dice: "Nuvela respondita de către gazeta din Lembergu ca guvernul român aru fi luatul me- suri severe contr'a polonesilor locuindu in România, face parte din acea serie de insinuări nefondate la cari guvernul român este espus de multu si cari au de finta a face sa se credea ca Romania este supusa influenției rusesci. "Gazet'a Germaniei de Nordu" reproduce sgomotele respondite de Times, Ovvl si Gazet'a universale de Augsburg ca Prussi'a aru si staruitu la Tuilerie spre a castiga pre Franci'a in planul independentiei Romaniei, fa- vorisata de Prussi'a si Russi'a. "Gazet'a" adauga ca tóte aceste alegări suntu curate inventiuni. Aru fi lipsa de buna simtu a se presupune ca Prussi'a, pentru interese straine, s'aru angajat in cestiunea orientale, care din fericire nu-i atinge directu pro- priele sele interese, si care-i permite a ascepta in linisce, desvoltarea, si aru face sa depinda otârurile sele de esigintele momentului. Déca Franci'a si Russi'a voru sa se inteleaga asupr'a cestiunei Orientului, ele n'au trebuinta de mijlocirea prussia- na, fără a mai adaugă ca o asemenea mijlocire nu aru putea ave locu decât in casu de neintelegeri. Puterile straine cunoscu atât de bine atitudinea Prusiei, in cestiunea orientului. incă nici un'a din ele nu s'a intenciuat nici odala a angajat pre Prussi'a sa se faca mandataria politicei loru lângă cele alte puteri.

La politic'a româna.

"N. Fr. Bl." aduce scirea ca in dilele trecute aru si representantu agentulu diplomaticu a Romaniei domnulu Cretulescu despartimentul francesu alu trebiloru din afara, precum si tuturor ambasadorilor puterilor garante acreditati aeolo unu memoriulu mai lungu despre relatiunile principatelor unite. Din acestu memoriau oficialu face susu amintitulu jurnalul urmatorele escriptiuni :

"Regimulu Principelui Carolu, voindu-a nu mai lasă sa predomnesca nici o indoieala despre caracterulu politicei sele si despre intențiunile sele cele cu totulu loiale, asigura, ca elu nu au incetatu nici unu momentu, a si fostu de dorint'a cea mai vi- vace si mai sincera animatu de a nu dă puterilor, cari au garantatu autonomia Romaniei, nici unu in- demnu in fapta la o confusione si conturbare.

Intr'unu momentu, in care nu mai este cu pu- tintia, a se indoii despre deplinul neadeveru a acu- sârilor, caror'a tocmai acum au fostu espusu in privint'a aceea, ce sa binevoiu a insemnă sub misca- rea bulgara serba dela Dunare, in acestu momentu asta regimulu romanu de cuviinciosu, a rennoi de- chiaratiunile care le-au data dejá mai inainte la di- ferite ocasiuni. Regimulu se folosesce de aceasta oca- siune spre a revoca in memoria propusulu seu firmu, a trai cu staturile europene in relatiunile cele mai strinse de o amicilia buna si de o intelegerere cordiala.

Retinendu aceasta norma politica, dela care nici odata nu s'au abatutu, se arata fidulu simtiem- lui de recunoșcinta care-lu impune positiunea sea fatia cu puterile garante si servitorile aretate Ro- maniei din partea acestora. Franci'a are cu totulu o ratinu deosebita la aceasta recunoșcinta si Prin- cipele Carolu si regimulu seu staruesce neincetatu, a nu vedé nici odala necunoscuta aceasta pretensiune. Acum de curendu s'a pronunciata acesta dupa tri-

bun'a camerei de către ministrulu de interne dom- nulu Bratianu. —

Regimulu român nici au gandit u vre-o data a conturbă pacea in Orientu. Elu se sirguesee singur si numai de a organiza tiéra in interior. Spre acestu scopu finale se intorcu tóte inordările sele, cu satisfactiune pote face astadi puterilor impar- tăsirea, ca națiunea intréga springesce prin tóte pu- terile salutarie si barbatesci, ce le are, aceste in- ordărî de renvoie.

Conlucrarea fericie a Principelui si a poporului in sirginti'a comună s'au făcutu bas'a unei prospe- rităti si a unei ordine mai firme a lucrurilor, a căroru resultate fructifere si durătorie, nu va pute sa le necunoscă nici chiaru puterile garante.

Mai este inca unu altu evenementu de fatia, care unu spiritu reu voitoriu au incercat a-lu pune intr'o lumina nefavorabila. — Aceasta este missiunea româna la Petersburg:

Scirile respondite din caus'a aceasta nu au fostu nimic'a alta decât o manevra din partea inimicilor guvernului român, ceea ce acum au trebuitu sa se recunoscă din partea contraria. Aceasta missiune nu au avutu nici decum acelu scopu politicu, care i l'au substituitu. In zadaru s'ară incercă a desigură adeveratulu caracteru alu acestei missiuni, căci e forte usioru a-lu pricepe, domnii Cantacuzino si Melchisedecu s'an tramsu din acea causa la Petersburg ca domnulu Bratianu la Vien'a. Ei au fostu insarcinati de a negozi cu regimulu rusescu pre- cum domnulu Bratianu facuse aceasta cu celu austriacu, despre jurisdictiunea consularu, servitulu te- legrafico-postale si unele contributiuni, căror'a erau supusi pâna acum comerciantii esterni. Aceste cestiuni sa se fi motivat si pertractat in asemenea modu si la alte puteri garante.

Despre politic'a viitorului.

Sub acestu titlu publica "P. Naplo" unu ciclul de articuli despre sirgintiile stângi, care privesc bas'a dela 1867 numai ca o temelia la altei eve- neminte politice.

Barbati, cari astfelu cugeta — dice "Naplo" — nu nutrescu nice unu felu de sentimentu antidi- nasticu; ci din contra credu a promova interesele dinastiei, propunendu-si in sirgintiile loru, a cas- tiga statului ungurescu acea positiune, care o au avutu pe timpul regilor din diferite dinasti, in a- celu timpu, cându regele Ungariei purta de odata mai multe corone, fara sa se fia amestecat u vre un'a din diferitele tieri in facerile altiei.

Autoriulu precumpenindu bine aceasta politica a viitorului, au devenit u acelu resultat, ca nu trebue nice decum a se face incercarea de a in- tinde mai departe bas'a din 1867. Autoriulu indata la inceputu intimpina o dificultate, ca la casu, cându impaciuirea incheiata in anul 1867 cu Maiestatea Sa si nemidilociu prin elu cu cele alalte popore a Maiestatei Sale nu se aru privi ca o baza perma- nenta, ci numai ca o transactiune acomodata pentru alte urmari. contrari nostri ne aru puté face imputare, ca noi nu ne amu impaciuitu "bona fide" — ci cu totu felul de cugete ascunse. Aceasta inca aru fi unu argumentu, ce aru face tóta urmare politica pe cale pacifica problematica; caci contrari voru dice atunci ; déca Ungurii in anul 1867 nu s'au impaciuitu sinceru si totusi mai au cugete ascunse, atunci nu se poate presupune, ca ei nisuescu dupa independentia deplina de statu, de a sustiné san- tiunea pragmatica si de a remane si de aci inainte sub aceeasi dinastia. Din aceste se vede, ca politica aceasta aru intimpina o opositiune forte determinata, si ca asemenea opositiune aru trebui se deslantizeze din partea Ungurilor tóte furiele, spre delaturarea carora Ungaria aru trebui seu se-si traga flamur'a inlauntru seu se ia refugiul la mijlocé la care unu politicu pacicu nu poate cugeta.

In aceea mesura, cum se aru pune cu ener- gia cerintele acesta din partea Ungurilor, aru tre- bui se creșca intaritarea celor alatoru tieri. Tóte aru cadé ieresi in agitatiune si esistintia Austriei aru si pusa la intrebare mai multu decât u vre odata. Puterile europene, care s'a aratatu Ungariei amice si voieseu esistintia Austriei, aru frange atunci asupra Ungariei toagulu, ca asupr'a unei națiuni care prin pretensiuni sfortiate impiedeca esistintia unui statu poternicu si civilisatu dela Dunare. Si na- tionalitaté s'ară folosi de ocasiunea aceasta pentru unu resbelu cruntu. Ungaria aru fi prin aceasta incurata int'unu resbelu infriocisatu, si déca lupta aru fi nefavorabila pentru Ungaria, atunci nu se aru mai poté provocá la cavalerimea si marinimia s'a

istorica cea ne atinsa de pâna acum, căci i s'ară face frangatura de cuventu de imputare.

Se presupunem chiaru ceea ce nu se poate presupune nici decum, ca Ungariei i succede prin óre-care mijlocé, de a castiga invoieira si a cele- late jumetăti a monachiei, si atunci inca totu mai este intrebarea, ca óre o atare puselivne e pri- ciosa Ungariei.

Sa presupunem ca politic'a aceasta s'ară realisá in vre-unu modu, atunci este intrebarea, ca óre Ungari'a fiu in stare, de a puté aperă si sustine resultatulu dobenditu. Ungari'a aru fi datu atunci exemplulu, cum poate o națiune a-si inavutu treptatul drepturile sele politice, si acestu exemplu aru fi aflatu intre nationalitătile, care se tinu de corona Stului Stefanu, imitatori noi. Acestea de siguru nu aru fi remasu modesti intr'o infundatura, si déca aru veni lucru la cele mai estreme, atunci aru sta Ungari'a isolata, pre candu nationalitătile nu aru duce lipsa de aliatii naturali. Din contra la acestea s'ară dice, ca tóte acestea si sub impregiurările de fatia nu suntu cu neputintia: inca trebue se cugetam, ca astadi elementele, care si-au datu mân'a pre bas'a anului 1867, suntu destulu de tari, spre a reiepta atari miscari intre marginile cuvenite.

O astfelu de politica aru aduce pericule destule cu sine; autoriulu purcede mai departe si privesc mai de aproape la avantagiurile presupuse din politic'a aceasta. Mai intâi vomu gandi la o usiurare a greutătilor publice, la o micsiorare a datorielor de statu si a dârilor, inca acesta este o ilusioane desiertoa. Dârile voru si in casinu din urma mai mari ca astadi, si déca astadi ne plângemu amaru asupr'a greutătilor celor mari de dare, atunci nu se poate nici decum presupune, ca poporul se va anima atunci pentru o sarcina si mai mare.

Autoriulu articulilor acestor a cunoscendu bine juriștările de fatia, declară, ca nu va trece unu anu dela recastigarea drepturilor, si va trebui sa intre starea de asediu in vigore. Tiéra si va perde atunci faptul constitutiunea si libertatea sea. De soiulu acesta suntu avantagiurile politicei acelei a si fara rezerva trebue sa se spuna, ca problem'a a deveratei politice a viitorului nu poate fi alt'a, decât conservarea legilor liberale din anul 1867 si desvoltarea loru originale.

Raportulu

Comitetului societătiei pentru literatur'a si cultur'a româna din Bucovina, despre trebile si lucrările sele, ce s'au intreprinsu si s'au esecuat in decursulu a-

(Urmare).

6. In puterea incoviintării adunării din anul trecutu au escrisu Comitetulu premii prin "Foi'a Societătiei" nr. 6, pag. 151, anul 1867, pentru lucrări literarie, provocandu pre toti, cari se occupa cu de asemenei, a-i tramite scrieri literarie originale si folositoria pâna la finea lui Noembre 1867 spre dejudecare. Pâna acum au incursu in comitetu unu manuscris intitulat "Trompet'a Bucovinei", unu felu de almanacu cu cuprinsu variatul de cătra unu autoru jude, anume : D. Olinchi care merita tóta incuragiarea pentru zelul si simtiemintele manifestate in aceasta scriere.

Comitetulu a decisu a se cerceta manuscrisulu si a se reporta Comitetului resultatulu impruma cu o propunere potrivita, ce inca n'au urmatu din scurtimea temporului, sosindu ac stu opusioru abiá in tempulu din urma la Comitetu.

Au mai intrat la Comitetu o lucrare originala, unu tablou istoricu, intitulat : "Sirulu cronologicu alu Domnitorilor din tierile române Moldov'a si România dela introlocarea Românilor acestoru tieri sub capi deosebiti", care s'a supusu unei cercetări de unu barbatu specialistu, si s'a decisu, că afandu-se meritosu sa se tiparesca pre spesele societătiei. Raportandu-se Comitetului la tempulu seu resultatulu cercetărei, va luă Comitetulu decisiunea sea ulteriora in privint'a acestui tablou.

Aici este locul a se aminti si stadiul lucrarilor in privint'a altoru două manuscrise distinse.

Unul este intitulat : "Manualu de armonia musicala de I. Vorobchieviciu"; si cela-laltu : "Apologi'a lui Socrate" tradusa in romanesce si prove- diuta cu explicationile trebuinice pentru pricepe- rea testului de V. Bumbacu", cari amendoue au incursu in anul 1866 si despre a căroru intrare s'au raportat adunării generale din anul trecutu.

Ce se atinge de opulu celu dintâi, se observa, ca sosindu acesta abiá in Octobre a. t. dela direc-

torulu conservatoriului din Bucuresci Dlu. Flechtenmacher impreuna cu o dejudecare favorabila si onoratorie, se mai supuse inca unei cercetari limbistice. Iera doamnului autoriu, invitatu fiindu, a exprimá Comitetului dorint'a sea in privint'a opului, s'a respicatu intr'acolo, ca doresce, ca sa se tiparésca opulu pre spesele societătiei, oferindu pentru acestea in folosulu fondului societătiei o mie de exemplarie.

Comitetul decise a primi aceasta oferta in totu cuprinsulu ei, inscintiandu pre autorin despre aceasta decisiune si multiamindu-i totu odata pentru generositatea sea.

Spre executarea acestui conclusu a intrat biorulu fara pregetu in pertratare cu tipografi'a dui Echardt de aici, dela care primi comitetului dechiaratione formală, ca se obligea a tipari acestu opu celu multu pâna in 1/13 Iuliu 1868, dandu-i-se din cas'a societătiei unu avansu de 100 fl. v. a. In considerare, ca spesele straordinarie, ce le va avea dlu tipografu prin procurarea celor trebuinçiose pentru imprimarea acestei cărti cu note, ce nu le-au avutu pâna acum inca in tipografi'a sea, si cu privire la insemnataea opului pentru scólele nôstre, comitetul se decise a primi conditiunile tipografului si a i se dâ avansulu cerutu, insa cu conditiunea ulterioare, ca remasita speselor se aiba domni'a lui de a le primi din banii, ce voru inurge din vendiarea opului. Avansulu s'a datu si tiparirea opului este acum ascurata.

Intorcendu-ne la cela-laltu opu „Apologi'a lui Socrate“, traducere de V. Bumbacu, amintim ca dlu tipografu s'a oblegatu a tipari si acestu opu, indata ce i se va dâ unu avansu de 30 fl. v. a; iera restulu speselor solvindu-i-se din banii vendiarei opului, scotiendu avansulu primitu.

Comisiunea asediata pentru cercetarea acestei traduceri va stârv, ca cátu mai curendu sa finescă lucrarea sea, dupa care Comitetul nu va intârdia din partea sea, a inainta opulu, conform concluzui seu, spre a se tipari pre spesele societătiei.

7. Societatea este oblegata prin § 6 din statutele sele a dâ fia-cărui membru unu documentu de legitimare. Acestu documentu suntu diplomele societătiei. Comitetul avendu in vedere, ca acestu documentu, ce-lu va primi membrulu societătiei, infatisidéa, pre lângă calitatea sea de legitimare, si unu semnu de deosebita amintire pentru fia-sare membru, a staruitu, ca sa se execute cu ingrijirea receruta.

S'a pertratatu deci pentru confectiunarea loru cu unu institutu renumit u delu Vien'a, care, dupa mai multe proiecte si incercari, a executat in fine diplomele spre multiamirea nôstra intr'unu modu demnu si nimeritu in partea loru cea tehnica, precum se poate convinge onorata adunare insasi, aducendu-se ele aici spre a se imparti.

Inscriptiunea caligrafica este incadrata de o bordura de arabesuri frumose, colorata si severa, luata dupa o pictura antica de parete asta in unu palatu desgropatu in Herculaneum. Bordura cuprinde pe lângă acestea inca trei figuri execute cu maiestria, in frunte Minerv'a in stâng'a Traianu si in drépt'a Dragosio.

Conformu cu executarea tehnica au dorit Comitetul, ca si scrierea numelui membrului in contestul diplomei sa fia potrivita si démna. Dupa diferite probe din mai multe parti s'a imputernicitu biorulu a intrat in privint'a scririerei in pertratare cu scóla reala superioara gr. or. de aici, unde s'a intemperiat distinsa politetia si amabila preventire din partea directoratului si a demnului profesoru de desemnu inaltu, a duii Snabel, precum si cea mai laudabila bunavointia din partea bravilor studenti. Tote diplomele s'a scrisu asiá dara la scóla reala, purtandu societatea numai spesele materialului pentru impodobirea scririerei. Majestria caligrafica a diplomelor este prin urmare numai meritul scólei reala superioare gr. or. din Cernauti. Astfelui s'a indrumat scrierea diplomelor la incepertulu anului 1867.

(Va urmá)

Orestia in 24/12 Martiu 1868.

Dominule Redactoru! Bine voesce a dâ locu in colónele pretiuitului diuaru „Telegrafulu Român“ urmatorele:

Intelegint'a româna din Orascia vrendu a dâ dovada lumiei, ca acestu scaunu romanescu din juralu Orasciei posiede unu simtiu si zelu nationalu a aflatu de bine a arangá in 22 Februaru a. c.

unu balu naționalu; a căruia venit u curat u de cise spre imbunatatirea scólii gr. or. din loco.

Totu incepertulu e greu, că atât'a mai vertosu cându dela cine-va sa accepte indemnii spre a ajunge la unu asiá scopu, din contra asti „nu vom face nemic'a se ne lasam mai bine“, intellegint'a nôstra inca nu a fostu decisu despre acést'a, cându deodata ne surprinse faim'a, ca D. curatore pri mariu si Epitropu Ilie Popu din locu a si acordat u sal'a dela Conte Szécseny platindu dela sine pentru sala 80 fl. v. a. in nainte. Totu odata face atenta întrég'a intellegintia ca duii respunde ori ce dauna s'ar ivi, propune insa a se face unu Costumu de 12 calusieri, cari se jocă „Batut'a“, avendu opinci cu pintini, dupa ce sa primi aceea propunere se inviora 12 studenti din Gimnasiulu Superioru de aici anume Fr. Hosu, N. Hetieganu din a 8-a Cl. Nic. Herlea, Petru Rimbasu, Samuilu Popu din a 7-a Cl. Simionu Branu, Georgiu Stoianu de a 6-a Classa, Avironu Balomiri, Nicolau Daramusiu, Ciriacu Nestor, Petru Trut'a de a 5-a Cl. si Petru Robotinu de a 4-a Cl, cari se si apucara a invatiá jocul Romanu „Batut'a“ si dupa ce fecera mai multe probe in tempu de vr'o 3 Septamâni, se convinsera despre darea acelui la publicitate, organizandu-se Comitetul se alese de Directoru balului si presedinte Comitetului D. advocatu provincialu Dr. Tincu, statorindu-se ordine de jocu si pregatindu-se Sal'a fiindu minunat u impodobita si ilustrata prin tricolorul romanu, la care mai multu a staruitu D. negutitoru Catona. Aceea fuse cercetata de mai multi inca de diu'a, care vediendo-o se mirau. La 7 ore s'er'a sa deschise balulu, preste $\frac{1}{2}$ ora Sal'a era plina de cele mai frumose dame si damicele, apoi se incepui jocul care dupa ordine, pâna la 11 ore, cându deodata se audi intonanduse prin musica „Marsiul lui Mihaiu“ se ivira cei 12 calusieri mergendu in doua linii pâna in mijlocul Salei, acuma numai siedea nemenea la locu voindu unulu mai bine ca altulu a vedé figurile ce le aratara calusierii nostrii prin maiestria misică, pâna se fini acestu jocu nu-si occupa nime loculu, urmara apoi jocuri unulu dupa altulu in cea mai buna ordine, incat u acestu balu nu numai ne multiumi ei inca intrecu acceptariile nôstre numai la 8 ore dimineti'a se fini petrecerea.

Rezultatulu materialu asisderea a fostu imbucuratoriu, insa ca onoratul publicu sa aiba cunoștința despre marinimoșele oferte de dupa apromisiunea facuta se publica numele Domnilor contributori afara de Orescie; si anume: dela Brasiovu prin D. Nicolae Gaitanariu domni'a sa 2 fl. v. a. D. Dim'a Manase 3 fl. D. membrui fabricei din Zerneschi 2 fl. D. Anastasie Safrani 1 fl. 50 cr. D. Apostolu Ppopu 1 fl. 50 cr. Stefanu Sotiru 1 fl. 50 cr. D. Georgiu Baritiu 1 fl. D. Ioanu Petricu Prot. 1 fl. Theoharie Manciu 1 fl. 50 cr. Ioanu M. Burbea 1 fl. Nicol H. Ciureu 1 fl. Manole M. Burbea 1 fl. Gerasimu Ieromonachu 1 fl. Petru Lazaru 1 fl. totu dela Brasiovu prin D. Theodoru Ciurcu domniasa 2 fl. D. Georgiu G. Ioanu 1 fl. D. Ioan G. Ioanu 1 florinu D. Nicolae Demitriu 1. florinu D. Petru Archimandrescu 1 fl. D. Constantin Steriu 1 fl. D. Constantin Ioann Popasu 1 fl. D. Ioann Florianu 1 fl. D. Ioann Dusoiu 1 fl. D. Constantin Ioann lug'a 1 fl. D. Georgiu N. Orgidanu 1 fl. sum'a 32 fl. v. a. din Sabiu Escentiu Sea Parintele Metropolita 5 fl. D. Prof. Popescu 2 fl. D. Prot. Hanu 1 fl. D. Protop. Nicolau Pope'a 1 fl. D. Prot. Petru Badila 1 fl. P. Popoviciu Barciu 1 fl. D. Protop. Ioann Panoviciu 1 fl. Parintele Ieromonachu Germanu 1 fl. D. Prof. Zacharia Boiu 1 fl. D. Redactoru Nicolau Cristea 1 fl. sum'a 17 fl. dela Mercurea: D. Ilie Macelariu 5 fl. Vintiulu de Josu: Ilustritatea sea D. Achatiu Barcesai 1 fl. 50 xr. D. propriet. Nicolau Söts 1 fl. D. Emericu Söts Capitanu in pensiune 1 fl. D. Carolu Hidvegi Carolu 1 fl. sum'a 4 fl. 50 xr. Hinedor'a: D. Ioann Dim'a 2. fl. Boiti'a: D. Geordiu Bardosi 2 fl. Ilia: D. Prot. Orbonasius 2 fl. D. Ladislau Olteanu vicecomite 1 fl. D. Alessandro Herbai srolgabiro 1 fl. D. Iosif Crisanu jude opidanu 1 fl. D. Alessiu Olariu Parochu in Gur'a-Sad'a 1 fl. D. Zacharia Popu neguitoriu 1 fl. sum'a 7 fl. Sas-Regen: D. Prot. Brancoveanu 1 fl. D. vid. Ecaterin'a G. Marinoviciu 1 fl. D. vid. Veronic'a Sjerbanu de Gyerny-szeg 1 fl. vid. D. Sof'a Béltaki 1 fl. Domnisor'a Carolina Béltaki 1 fl. D. Alessiu Onitius fostu asesoru 1 fl. D. Rudolfu Catana 1 fl. D. Ioane P. Maieru propriet 1 fl. sum'a 8 fl. Alb'a-Juli'a: D. Hennel Marton 10 fl. D. D. Nicolau Berghianu sen. 1 fl. Dóm'a Ana Sebisianu 1 fl. Dob'a: D. Prot. Nicolau de Craipicu 1 fl. Geogiu de Josu: Conte

Chun-Gothart 1 fl. Conte Chun-Farkas 1 fl. Parintele Boteanu 1 fl. Stefanu Corvinu 1 fl. sum'a 4 fl. Pest'a: D. deputatul Tolbasiu 5 fl. v. a.

Sum'a venitelor din Orestia si privati fara colectanti 235 fl.

Sum'a venitelor prin colectantii susu insemnati 97 fl. 50 xr.

Iaialta adunate 332 fl. 50 xr.

Subtragendu-se de aci spesele tôte de 185 fl. 66 xr.

remane unu venit u curat u in bani parali de 146 fl. 84 xr.

precum si hainele calusierilor ce se potu intrebuintia ori candu dreptu 59 fl. 4 xr.

Preste totu dara dobenda nostra curata pentru scóla e de 205 fl. 88 xr.

Facendu acesta socotela cunoscuta onoratului publicu, totu odata in numele intellegintiei nôstre amu onore a multiam tuturor contributorilor cu deosebire Domnilor Hennel Marton macelariu din Alba-Juli'a de religiunea resor. care singuru a contribuitu 10 fl. precum si dom nici sele Szatmari Ferentz. Cismariu de aici de rel. ref. care singuru a sprinjinitu scopul nostru oferindu dela sine 7 fl. v. a. multamescu tuturor prea stimatilor domni si domine atâtu acelora, ce ne onorara cu presentiele catu si celor ce ne sprinjira cu ofertele la acestu scopu filantropicu. — In fine, aduca multiamita publica dlni curatore si Epitropu Ilie Popu pentru nemarginitulu seu curagi si pentru zelulu si neobosit'a stradania, ce au arestatu cu exemple vii si cu spese deosebite din partea sea, a căroru sume insusi domni'a lui nu le mai scie, si in urma potu cu totu dreptulu dice, ca deca domni'a sea nu aru fi fostu acelu barbatu curiosu si marinimosu — acestu venit u pentru scóla nostra de 205 fl. 88 xr. v. a. precum si alte bunatati nenumerate noi nu le-amu si avutu.

NB. amu fostu siliti a amenâ cu corespondintia din cause ca pâna acum au totu sositu oferte.

Ioann Benn'a conc. de adv.

Orestia in 22 Martie 1868.

In Sambat'a din urma trecuta (20 a 1 c. c.n. dupa amiasi pe la 3 ore) in care diua se tiene aici in orestia tergu de septembra, s'a intemplatu in un'a Carcima o bataie sângerósa intre cátiva locuitori romani de aici si intre cativa din Tamasas'a, unu satu invecinato cu acestu orasii si tienatorii de Comitetulu Hunedori. Inchierarea loru a luat inceputu inca in casa, unde carcinariu iau despartit u si se credea ca se voru linisci, ce inse au tienutu numai pâna cându au esit u totii din casa afara in curte, unde au luat u unii si altii pe apucate zburaturi de lemne si pari in mâni, si lupta au inceputu apoi cu tota furia de nou, ce au avutu aceea urmare triste ca unui Tamasanu cu numele Ionu Trifu, omu ceva peste 40 de ani, i s'a zdrobitu asiá de urito capu, cătu in diua urmatore in orele inainte de amedi au murit u remanendu de elu marea si 3 Copii!

Ce intemplare trista, durerosa si infioratoare. Ce dureri cumplite trebuie sa fie avutu acelu omu moritoru din momentu cându i s'a datu loviturile de mòrte, pâna in momentu cându sufletul lui s'a despartit de trupu? Ce fapta ingrozitoare si impunata cu peccate grele au fostu acést'a si suntu tôte acele de cathegoria acesti'a, cându firul viatii unui omu se taia mai nainte de tempu hotarit u mòrtea lui naturala de catra creatorulu seu, prin mâni de alti omeni impinsi la asemenea fapta parte prin betia, parte prin spurcatu mânia de resbunare.

Apoi mai suntu acele urmari triste de amintit, ca greutatea seu povara pentru castigarea pânei de tôte dilele pe séma copiilor remasi de celu moritoru si ingrijirea pentru crescerea loru remâne numai pe umerii socii lui, — mai incolo moritorii cari nu voru ramâne crutiati de asprima legei, pentru faradelegea facuta, oru si aruncati in temnitia dupa impregnari mai pe multi ani, cându si pe a loru mueri române povara pentru a câstiga singure panea pentru ea, pentru Copii si alu tienea si pe elu cu mâncare in temnitia ruinendulise totaliter starea casana, si apoi mai curendu seu mai tardiu nu voru potea incunjura acestea si toti alti facatori de rele neci pedepsa dela Dumnedieu loru mesurendu.

Tabcariu.

Varietăți.

* * * Corădantele generalu din Transilvania Baronulu Ramming au sositu Luni sér'a la 6 ore in Sabiu dela Vien'a.

* * * Crescerea proletariatu-lui. Dupa cátu se vede din date oficiose, dela 1 Ianuariu incóce pâna la finea lui Martiu s'a aflatu in Sabiu 664 individi, pre cari polit'a locala ii a gasit ca suntu fâra de unu modu de a-si castigâ pânea loru si trajescu din cersitu, li e urit de lucru, betivi etc. Din acesti'a 160 s'a spedat cu prip'a (siub'a) si 41 pre lângă ruta silita, la urm'a loru. Comunitatea Sabiului nu va ave in cătrâu, ci va trebui sa radice unu institutu de lucru, unde sa adune vagabundimea pentru că sa o dede la lucru si la castigu.

* * * Un tesauru aflatu. In Aradu sapandu-se in dilele trecute intr'o grădină s'a descooperit o comora, in care s'a aflatu 1400 de bani si mai multe lucruri preiose. Judecandu-dupa acesti bani aflatii, ingroparea acestor obiecte au trebuitu sa se intempe pre la anulu 1658, pre candu Tatarii devastau tierra.

* * * Rossi a sasescă 18 Mart. 1868.

Dile Red! Mi sunu de cea mai impuse datorie, de a aduce pe scurtu, la cunoscintia cetitorilor urmatorei Declaratiune, pentru care te roguai dà locu in Jurnalul nostru „Telegraful Romanu”.

Suntu si aicea omeni, că peste totu locul plini de malitia, care se incercă a negri numele si buna starea a supra pastorilor sei Sufletesci; — asiá aici unulu Ilia Comanu, unu nestâmparatu, aici de toti ochitii, de cându, prin staruintia mea, sub Absolutismu, de a face locu si pentru vreocâtiva din Români in Dregatoria Comunala, s'u chiamatu si elu, din partea Sasilor in Comunitate si deveni cu totulu easu. Acest'a in 6 Augustu 1864 s'u aratatu că turburatori de religiune la Tribunalulu Criminalu din Sabiu, reesi cu multa staruintia prin advocatulu seu, numaj că vatautoriu de onore a subsrisului, si prin sentintia dlo 27 Maiu 1865 § 266 c. pen. s'u osinditu la 8 dile prinsore si la solvarea tututoru speselor judecatoresci.

Asti fiindu ca acel'a omu Ilia Comanu din reintia, n'au incetatu, si in tóm'a anului trecutu a scorni despre Invatiatoriu de aicea Ioan Pos'a, ca aru si luatu si densula parte, cu aceea ce elu nui scia, la unu furtu, prin care lui Ilia Comanu i s'a instrinatu 2 rôte, inca acum'a 3 ani, la care me amesteca si pe mine dicându: „ca si Popa scie“ si acest'a au facutu sensatiune rea intre multi, si intr'unu cercu latitu de aicea, asiá cu am fostu silitu se suferu acésta scornitura infama cu mare dorere de anima pâna la resolvarea cestiuniei noste litigiose. Acum'a venindumi dorita rezolutiune la mână sub Nr. 3373 1868 dlo 9 Martiu dela incitulu Magistratu din Sabiu si care suna in favorea Invatiatorului, cu atât'a mai putinu s'a putotu atinge ceva de Persón'a mea, amu onore a aduce, spre stemperarea aceloru animi setose de invidia prin acésta declaratiune la cunosciintia publica, ca calumnile aerusinate cu care m'au inferatu acestu omu suntu neadevarate si scornite din invidia personale.

Ioann Band'a
Parochu gr. res. in Rossi'a

* * * Indreptariu pentru lucrările pregătitoria la introducerea cartilor funduare in Transilvania unu opuscris u pentru proprietari romani, prin losivu Popu, asesoru si jude singularu in comitatulu Clusiului, la care se face si invitare de prenumeratiune:

Inaltulu ministeriu ungurescu de justiția prin emisulu seu dlo 8 Nov. nr. 278, publica ordinatiune in privintia lucrărilor pregătitorie, ce suntu necesarie pentru estinderea institutiunei cartilor funduare si asupra Transilvaniei.

Priu acésta disposetiune se acopere in Transilvania o lipsa, pâna acum pre tare simtita, caci numai cartile funduare arata pre deplinu gradul creditului ce se pote contribui realitătilor, ele ratifica pretiulu pamantului, marescu si ascuréza creditiulu, deschidu fantâni noue pentru circularea capitalelor, inainteza agricultur'a; chiaru si vinderea, schimbarea séu alte intreprinderi cu realitati, acestea le ascuréza si usiuréza.

In specia suntu pentru poporul român tiecanu a cărui avere in deosebi s'ta in pamantu, râurile funduare uau institutu tare dorit.

Pentru inseminatace acestorui cărti, la a căroru introducere, lucrările pregătitorie in Ardélu s'a si inceputu cu Comitatulu Clusiului, subsrisulu cugeta a si săcutu unu servituu proprietarilor români, prin compunerea indreptariului mentionat. Opulu va cuprinde 4—5 căre si se afla sub tiparit.

Pretiulu de prenumeratiune este 40 cr. v. a. si e de a se tramite la „librari'a lui Ioan Steian in Clusiu“ franco. Colectantii primescu dupa 10 exemplarie unulu gratisu. — „G. Tr.“

* * * D. Badilescu prof. in Bucuresci a datu la lumina o gramatica latino-româna dupa metodusu celu mai coresponditoru, care e si anotisata de consiliulu superioru alu instructiunii publice din România că forte corespondintoria, si anumitul pentru clasele I si II gimnasiali si liceali. — „G. T.“

* * * In interesulu reffinalu. Tiparindu-se din Nr. 1 si 2. alu „Amvonului“ numai 1000 de exemplarie, iera numerulu prenumeratilor nostri trecându bine prese o mîie, mai multoru prenumeranti si reclamanti nu mai potemu sierbi cu numerii emintiti; facem in se cunoscutu, cumca ambii acei numeri se vor ureti tipariti in scurtu, atunci vomu satisface toturoru acelor'a D. D. prenumeranti, caror'a le lipsescu acesti numeri. Se intielege dara de sine, că si prenumerantii, noi, cari dora voru sosi de aci nainte (inca totu ne venu), voru avea foia completa de la inceputu Ne rogamu inse, ca lenga numirea româna a locuintiei si postei ultime sa se espuna si cea germana seu magiara, ca se nu se faca confuziune ia speditur'a postale.

Totu odata cerem indulgint'a onoratilor nostri prenumeranti pentruca impregurâri neaternatorie de noi au impededecatu esfrea regulata a unoru numeri din urma ai „Amvonului“ Noi ducem redactiunea in Orade, iera tiparirea foiei se face in Pest'a, din causa ca unic'a tipografia, ce o avem pâna acum in Orade, duce o lipsa atâtua de mare de lucratori, inca nu poate satisface nici intraprinderilor primite pâna acum, necum se pota primi nove intreprinderi. Acésta impregurare dara sa ne scuse deocamdata, asecurendu pre onoratii prenumeranti, ca am facutu dispusetiunea necesarie, ca celu multu de la Nr. 7—8 se ieșa foia, dupa cum am promis, totu cete cu o luna mai nainte de tempulu pentru cere suna.

Au aparutu pâna acum 5 numeri, de la Ianuariu, Februarie, si 1—15 Martiu, in care, afora de predicele ragulate de dominece si serbatori, am mai publicat doue predice funebrale, 2 articuli din retoric'a sacra, despre testulu si esordulu predicelor, mai multe poesii si miscelane si 8 predice pentru postulu mare, despre patimile D. N. I. Chr. si amu escrisul 2 premie de căte 4 galbini. Vomu ormai si mai departe totu in directiunea acesteia. Oradea-mare in 26 Martiu 1868.

Justinu Pop siu.

* * * Salutarea Debrecenilor catre Perczel. La ocasiunea candu fu Perczel mai in urma la Debrecenu i adresâ unu oratoru urmatorele cuvinte: „Spune mai esti tu acel'a, carele ai fostu, deca nu, atunci intorcete de către noi, pentru ca si noi ne vomu intorce de către tine. Stimânu trecutulu teu, insa fatia cu presentulu teu ai provocat neincredere, pentru ca — ai intrat in delegatiune“ Dupa aceea provocă pre Perczel, sa redea națiunei libertatea si se espereze buna starea naționala etc.

* * * In Garesvica s'a impuscatu faimosul capitanu de hoti V. Dosen de către unu graniteriu anume Pasin.

* * * Calatoria lui Napoleon la Petersburg (Ind. Belg.) comunica faim'a respandita ca Imperatulu Franciei va caletori in vîr'a anului acestui'a la Petersburg. Realizarea acestui projectu va influentiá forte tare consolidarea pâcei. In calatori'a sea cătra capital' Rusiei va cercetá si pre Regele Prusieei.

* * * (Turburările din Budeau) In 21 ale lunei c. de odata s'a formatu unu tumultu. Resculatorii inaltiara o flamura rosie si au fostu cu bâte inarmati. Politia si-au implitu datori'a sea de-si nu au fostu egalu la numero; insa pre aci era sa se innadusisea de către multime, deca nu aru si alergatu prefectulu intru ajutoriu cu garda militara, care au fostu asediata in ambitulu salei de esamenu. Intrevirea acésta facu rescolei unu capetu, despartindu-se tumultul la

provocarea in numele legii. Se a făcutu vre-o 30 de arestari si liniscea s'a restauratu.

* * * (Fomete in Neapolu si Algeriu). In Neapolu a vendutu in 4 Martiu o semie copilulu seu pentru 3 Lire la alta semie; in Algeriu au omorit o mama fetea sea in versta de 12 ani si au mancat'o impreuna (!!) cu ceia-ialti copii ai sei. — In Russi'a inca aduce fomeete domitorie scene ingrozitoare. Plugarii smulg paiele de pre coperisiulu casiloru si a bordeilor si le amesleca cu fâna de ovesu din care mai posedu putinu, in alte locuri se nutrescu cu scortia de pomu, ginda radacini si muschio. In unele sate suntu locitorii asiá de tare rupti de fome incâtu aparu că schelete. Parasescu cu totii yetrele strabune si se ducu in acele guvernamente a cersi unde se mai afla pâne.

* * * (Sincide). O domnisoara dintr-o familia si educatiune buna din Agramu si-au curmatu firul vietiei prin o impuscatu de pistol. Unele relatiuni de amoru sa fi fostu indemnul la acestu eveniment tragicu.

35—3 EDICTU

Aronu Necsi'a din Comuna Gusterilia, in scaunul Sabiului, care acum de patru ani, au fostu incaminat, si proseccutu, la mai in josu subsrisulu scaunul Protopopescu, procesu, divortialu de legiuia sea socie Lin'a lui Nicolae Dordea, din Bongardu scaunul Sabiului si care inca din Luna lui Augustu 1867 fâra de a fi solicitatu si ascéptatu finit'a decisiune a procesului seu, parasindu-si prelegiuia sea socia, si pruncutulu laolalta procreat, fâra de a-i provede cu celea de lipsa, spre hran'a vietii, au trecutu in principalele române unite, unde, si de presentu se afla, dara fiind ca, in deosebi, locul petreceri lui, nu se scie, prin acésta se provoca, că, cele multu, dela datulu de fatia, in terminu de unu anu de dile, se stea fatia la aternatoriu Foru matrimonial, că asiá sa se pote obti'ca densiloru in merito, caci la din contra, ta intielesulu ss. canone a bisericei nostre gr. res. si in absentia lui se voru olari, celes ce se voru afla cu eviintia.

Scaunul Protopopescu gr. res. alu Tractului Sabiului II.

Sabiul 4 Martiu 1868. Ioann Panovicu Protopopu

Nr. 14—2 EDICTU

Georgiu Argaseala din Papantiu, si locutorul in Zabala, care de 13 ani de dile a parasit u numai pe legiuia lui socie Paraschiv'a G. Oprea din Zabala, ci că soldatul desertat si dela stegul imparatescu, fâra a se sci loculu petreceri sale, este prin acésta, citatu că in terminu de siése Septembrii dela datulu presinte, sa se infatisieze inaintea subsrisului, la Scaunulu protopopescu respectivu, caci la din contra si fâra de densulu se va decide in intielesulu ss. Canone ale bisericei nostre greco-orientale, divortiulu cerutu de soci'a lui.

Brasovu in 18 Fauru 1868.

Ioann Petricu, Protopopu alu II al Brasovului

Nr. 26—1 EDICTU

Mari'a Vladu din Rotbau, care de patru ani a parasit cu neereditia pe legiuia ei barbatu Iosif Blaga, totu din Rotbau, fâra a se sci loculu afârei densei, se provoca prin acésta, că in terminu de siése luni, dela datulu de fatia, sa se infatisieze inaintea subsrisului foru matrimonial, caci la din contra se va decide procesulu matrimonial, pornit u asupra-i, si in absentia ei, la intielesulu s. s. Canone ale bisericei nostre ortodoxe resaritene.

Brasovu in 16 Martie 1868.

Scaunul protopopescu ortod. res. alu Tractului Brasovului alu II.

Ioann Petricu, Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 20 Martiu (1 Apr. 1868.)

Metalicile 5%	56 70	Act. de creditu 188 70
Imprumut. nat. 5%	62 75	Argintulu 113
Actiile de banca	705	Galbinulu 5 47%